

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנים

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

ע"ח

שנה ב'

פרשת וישלח

תשפ"ה

ליל שישי
תולדות תשפ"ה

חיזוקים קצרים שנאמרו
לאחר שיעור הדף גמרא

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימי -

יוצא לאור על ידי תלמודי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרישת תולדות תשפ"ה

בקרית ברסלב

של יצחק דומה לאברהם. בכל מקום שיושבים ומתאספים ומפטפטים, ישבו הלצים, ואמרו, שמעתם את החדשות? שרה כבר מחכה 90 שנה לזש"ק, והיתה פעם אחת אצל אבימלך ופתאום נושעה, מה הפשט בסיפור הזה, לליצים כבר היה כאן חומר על מה לדבר, והכל התאים למה שהם אמרו, היו להם ראיות חזקות, והתורה מגיעה ואומרת, אברהם הוליד את יצחק, שכולם ראו שיצחק דומה לאברהם, ולכאורה קשה אם יצחק מיד נולד בצורה של אברהם, מתי היה זמן לליצים להגיד משהו, וביאר מוהרא"ש שהתורה רוצה להגיד לנו, שכך היא דרכה של עולם, שיש ליצנות על הצדיקים, בכל דור ודור יש ליצים המדברים על הצדיקים, תמיד יש בדיחות והוכחות נגד הצדיקים.

רק אחרי פטירת צדיקים מדברים בשבחן

דרך העולם היא שרק אחרי שהצדיק נסתלק מהעולם, אז מתחילים להגיד: חבל שלא הכרתי אותו, חבל שלא הייתי אצלו, אבל כשהצדיק היה כאן בעולם, אנשים צחקו ממנו, ככה נוהגים בכל דור ודור, הרי אף אחד בדור הזה לא ידבר על הצדיקים של הדור הקודם, ואם תקראו היסטוריה, תראו שבכל

כעת הקריה נחשבת לקריה

שלום עליכם, אני מאוד שמח להיות כאן בקריה, אני מקבל כל הזמן דרישות שלום טובות ומשמחות, אני שומע שבכל בוקר יש כאן ב"ה עשייה גדולה של תורה ותפילה, שואלים אותי מה לעשות שיש לחץ גדול עם מניינים כאן, ואולי הגיע הזמן לחלק את הציבור ולעשות עוד מניינים בבית כנסת אחר, ואני עונה, שאני כל כך מחכה לשאלה הזאת, חיכיתי שיהיו מניינים מרובים, ואני שומע על החברות שיש כאן בבוקר לפני התפילה, אברכים קובעים שיעורי תורה, הדבר הראשון שעושים בבוקר, זה ללמוד ולהתפלל, כעת הקריה נחשבת לקריה, כעת שיש הרבה מניינים וכבר אין מקום בבית מדרש, זה הדבר הכי יפה שיש כאן בקריה.

הליצים שבכל דור ודור

בפרשת השבוע יש על מה לדבר, וניגע בכמה עניינים כפי שהזמן מאפשר, התורה אומרת, ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, בכל שבוע בפרשת תולדות היה מוהרא"ש מדבר מדברי הרש"י הראשון, שליציני הדור היו אומרים מאבימלך נתעברה שרה, לפיכך צר הקב"ה קלסתר פניו

ועצות בעבודת השם, ורבינו ממשיך שם בחיי מוהר"ן ואומר, שהוא רוצה לעשות דבר שישאר לתמיד, שהתלמידים ימשיכו לעשות עוד תלמידים, והאור לא יפסק לעולם, ואמר: האש שלי תוקד עד ביאת המשיח [מייץ פייערל וועט שוין טליען ביז משיח וועט קומען], ועל אלו הצדיקים שחיים עדיין איתנו עד היום, יש עדיין התנגדות עד היום, ולכן אנשים מתנגדים על רבינו, ועל ר' נתן, ועל מוהרא"ש, אף כשכבר הסתלקו מן העולם, כי הם חיים כן.

קדושת ספרי רבינו

ואכן אנו רואים בחוש, שאף שהאמת היא שכל הספרים של הצדיקים, מחזקים ומרוממים ומעוררים ליראת שמים, אבל מי שלומד את ספרי רבינו רואה בעצמו, שכרגע שהוא מתחיל ללמוד את ספרי רבינו הוא נשתנה מקצה לקצה, הוא פשוט נהפך לבן אדם אחר, מי שמקיים את העצות של רבינו, ומתחיל לקחת את העצה הפשוטה של לדבר עם ד', ואת העצה של דרך הלימוד, הוא מיד נהפך לאיש אחר, ורואה שאיש פשוט יכול לטייל בכל התורה כולה, הנשמע כזאת, פעם ידעו שרק לומדים ובעלי השגה ובעלי מוחות יכלו לסיים את בבלי ואת ירושלמי ואת התוספתא, ואצל רבינו אף אם אתה איש פשוט מאוד, אתה יכול לעבור את כל זה, גם הבחור שהמשגיחים אמרו עליו שהוא חייב מטפלים, ותרופות, ווויטמינים ותרופות אנרגיה, ואני לא מכיר את כל השיטות, אבל הבחור מצא את הדרך הלימוד של רבינו ופתאום הוא נהפך לאיש אחר, ועובר על כל התורה כולה, כמו שמוהרא"ש העיד על עצמו, שאחרי שהוא מצא את השיחה של רבינו [שיחות הר"ן שיחה ע"ו], הוא פתאום רואה את עצמו מטייל בכל התורה, וכל יהודי יכול לעשות את זה, גם כשהוא ממשיך להבין בעולם הזה, להבין באוכל, ובטיולים, ובבגדים טובים,

דור ודור יש התנגדות לצדיקים, יש מכתב מהרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, שמבאר את הפסוק 'דור לדור ישבח מעשיך', שהכוונה בכל דור אומרים, שבדור הקודם היה משובח, בדור הקודם היו צדיקים, וכעת זה דור חלש, היום זה כבר לא נחשב לדור, ר' נתן אמר פעם לרבינו, שאומרים שהיום כבר אין צדיקים, תתארו לעצמכם על מה מדברים, רבינו היה בדור שהיה מלא בצדיקים [הרה"ק מבארדיטשוב והאחים הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא ועוד רבים], וענה רבינו לר' נתן [שיחות הר"ן סי' קצ"ב]: אם מאמינים בהשם יתברך צריכים להאמין שיש צדיקים, כמו שהשם יתברך בוודאי נמצא, כמו כן בוודאי נמצאים צדיקים בכל דור ודור. כי אם חז"ל אמרו לנו שהקב"ה ראה שהצדיקים מועטים ושתלן בכל דור ודור, חייבים להאמין בכל דברי חז"ל.

על הצדיקים שחיים לעולם - יש תמיד ליצנות

ויש צדיקים שאף אחרי מיתתם, לא מודים בקדושתם, כי הם עדיין חיים גם אחרי מיתתם, רבינו מביא בחיי מוהר"ן [סימן מ"ו], שהיו כמה צדיקים גדולים, שהאירו באורם בעת חיותם, והאירו את התלמידים וקירבו אותם להשם יתברך, אבל אחרי ההסתלקות נפסק האור. כן אמר גם הרה"ק מסאטמאר זי"ע כשכתב בספרו ויואל משה 'נשתכחה תורת הבעל שם טוב', ובהרבה מקומות פסלו את הספר 'ויואל משה', רק בגלל שורה זו, אבל מוהרא"ש דקדק בדברי רבינו בחיי מוהר"ן, שרבינו כבר אמר את מה שאמר הרה"ק מסאטמאר, הרה"ק מסאטמאר גם אמר, שנשארו ב' דברים מהבעל שם טוב הק', אמירת 'הודו לד' כי טוב' בערב שבת קודם מנחה, ואכילת המאכל 'פערפיל' בליל שבת, כי עריכת השולחנות היה גם קודם הבעל שם טוב זי"ע, היו הולכים ליראי השם וישבו בשולחנם ושמעו מהם דברי תורה וחיזוק,

מעלת השכחה

רבינו אומר [שיחות הר"ן שיחה כ"ו]:
 אצל העולם השכחה היא חסרון גדול, אבל
 בעיני יש בשכחה מעלה גדולה, ואם לא
 היתה שכחה, לא היו יכולים לעשות שום דבר
 בעבודת השם, כי אם היה זוכר כל מה שעבר
 לא היה אפשר להרים עצמו לעבודת השם,
 אבל על ידי השכחה נשכח מה שעבר. יהודי
 עבר תקופה קשה, הוא נולד בבית קשה,
 אומרים לו האומות העולם, תספר שוב מה
 עברת, ושאלך לא הקשיב לך, ושרצית
 את זה וזה, ולא נתנו לך, ושוב פעם תזכיר
 כמה שפגעו בך והשפילו אותך, והוא חוזר
 על זה שוב ושוב, אבל רבינו אומר, שכחה זו
 מעלה, תפסיק לזכור מה שהיה פעם, תעזוב
 כבר את כל החבילה הישנה, ומי מדבר אם
 יהודי ח"ו עבר מה שעבר, כי לא לימדו אותו
 בילדות להיזהר ממנוולים, אני לא יודע למה
 יש שיטה כזאת שלא מדברים מזה, חובה
 קדושה היא על כל אבא להזהיר את בניו,
 שלאף אחד אסור לגעת בהם, אבל אם ילד לא
 ידע מזה, ולא הזהירו אותו, ואחרי זה פגעו
 בו, והדבר הזה תוקע לו את כל החיים, אומר
 לו רבינו: תפסיק להתעסק בעבר, שכחה היא
 מעלה גדולה, תעזוב את כל מה שהיה, תשכח
 מהכל, תתחיל מעכשיו, עכשיו נולדת.

כל יום נולדים מחדש

כשרבינו נעשה בר מצוה, הגיעו הדודים
 הקדושים, הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז
 זי"ע, ואחיו ה'דגל מחנה אפרים' זי"ע,
 הרי רבינו נולד לבית כה קדוש, אצל אמו
 הצדקנית פיגא בתה של אדל בת הבעשטה"ק,
 ואמר רבינו שביום הבר מצוה שלו, קרא לו
 דודו ה'דגל מחנה אפרים', לחדר צדדי, ואמר
 לו, את הפסוק 'בני אתה אני היום ילדתיך',
 ומבואר בזוה"ק [חלק ב' צח.] שפסוק זה
 הולך על היום של הבר מצוה, ואמר לו דודו,

ולהמשיך לעבוד רגיל, אעפ"כ אפשר לשבת
 וללמוד, זה מה שקורה כשלומדים את ספרי
 רבינו, ובספרי רבינו מקבלים את האפשרות
 לקבל חיות מפשטות היהדות, ברוך השם
 שיש לי זקן, יש לי פיאות, יש לי ציצית, יש
 לי כיפה, יש לי מזוזה, אני מניח תפילין, אני
 שומר שבת, אני מאמין בהקב"ה, אני מהול,
 אני עושה ברית מילה לילדיי, אני אוכל רק
 דברים כשרים, ומקבלים חיות מדברים אלו,
 רבינו אומר, מה צריך האדם יותר מלהיות
 יהודי פשוט. אני איש פשוט, אני לא אוכל
 בשר בחלב, אני לא אוכל נבילות וטריפות.

הריפוי של רבינו

ולכן על הצדיקים שממשיכים לחיות
 ולהביא חיים אף אחרי מיתתם, ממשיכים
 הליצנות עליהם, כמו בחייהם, שלמה המלך
 אומר בקהלת, זה לעומת זה עשה אלוקים,
 בגלל שיש קדושה כל כך גדולה אף בדור
 זה, הקדושה של רבינו, רבינו יכול לקחת כל
 בן אדם באשר הוא, לא משנה איפה האדם
 נפל ומה הוא עשה, וזה בכלל לא משנה מה
 הוא עשה, אף ששיטת אומות העולם כעת
 היא, שמי שרוצה להתרפאות, חייב לדבר על
 כל הכאב הישן, וחייב להוציא את כל הכאב
 הפנימי, לדבר על זה וללבן את זה, ולזכור את
 זה, ורק כך יהיה רפוי... כך הם סוברים כעת,
 שיטת התורה הקדושה היא שיטה הקיימת
 לעד ולנצח נצחים, אבל שיטת העולם הזה
 משתנית בכל תקופה, פעם הדבר הזה בריא,
 ואחרי תקופה הדבר הזה לא בריא... רבינו
 חולק עליהם, ואומר, שאסור לחשוב על
 דברים ישנים, ובגלל שיש קדושה כזאת
 גדולה בעולם, הביא הקב"ה אף את הכח
 הטומאה הנוראית, זה לעומת זה, כח הליצנות
 על הצדיקים ירחם השם.

את סדר הש"ס באמירה בעלמא, והיה צלם אלוקים על פניו כאחד הגדולים, עכ"ל, בש"ס רואים כמה פעמים שהיתה מטרונותא ששאלה את התנאים איך יש להם פנים מאירים כל כך, האם עשו כסף קל ומהיר, והתשובה שלהם היתה, שהם לומדים תורה, חכמת אדם תאיר פניו, וכך היה בסנדלר הפשוט הזה, פניו האירו כמו התנאים הקדושים, והכל על ידי אמירה וגירסא של התורה הקדושה, אף ללא הבנה.

צריך לדעת מראש שהליצים יבואו לקרר

אני רוצה שתדעו, שכל מי שמתקרב לרבינו, חייב לעבור את הדבר הזה שנקרא 'ליצים', ואל תחשבו שליצים נראים כמו שאנחנו מכירים את הדמות ה'לץ', עם אף אדום וכובע משופע, לץ יכול להיות לבוש בלבוש חסידי, אבל הוא מבטל במחי יד את דברי הצדיקים, מה אתה אומר גמרא? הרי אתה אדם נורמלי, וכי לא היו לנו צדיקים? מה אתה מחפש דרך חדשה? ובדיבורים אלו הוא ביטל את כל דברי הצדיקים, והרי אי אפשר ללכת ולצאת למדבריות, ואי אפשר להסתגר, לכל אדם יש בני משפחה, ומשפחת אשתו, והוא צריך לצאת לשמחות, ויש לו חברים במקום העבודה, והוא לא יכול לנתק את עצמו ולא לשמוע כלום, וכשהאברך שומע ליצנות, ושומע שמבטלים את הדיבורים ששמע, הוא יכול להישבר לגמרי, כי מישוהו אמר משהו, כי מישוהו אמר לו, שהוא הכיר את מוהרא"ש לפני שנים... ולכן צריך לדעת קודם לכן, שכך צריך להיות, אלה תולדות יצחק בן אברהם, ככה זה הולך, תמיד יש ליצנות על צדיקים, וכשיודעים את זה מראש, לא נבהלים כל כך.

להתפלל על כך

ב"ה שאני כבר לא מסתובב כל כך בין אנשים, כבר שבע עשרה שנה שאני יושב כל

הקב"ה אומר לך, בני אתה, אני היום ילדתיך, היום נולדת מחדש, ורבינו אמר שדיבורים אלו ליוו אותנו שנים רבות, לדעת שכל יום נולדים מחדש, לא לחשוב על העבר, הרגע נולדתי, וכשיש צדיקים שנותנים חיזוק כזה גדול, יש כח טומאה של ליצנות, כמו שהיה אצל אברהם אבינו, ושאר האבות הקדושים, ואצל דוד המלך, בכל דור ודור היו ליצים, אנחנו צריכים לחזור על זה שוב ושוב, כדי לדעת שזה לא התחיל עכשיו, כי אם יבוא מישהו ויגיד לך ח"ו איזה בדיחה על רבינו, או על אומאן, או על תיקון הכללי, או על סדר דרך הלימוד, תדע שהוא לא ירא שמים, כי יהודי ירא שמים לעולם לא יזלזל בסדר דרך הלימוד, אם הוא יראה שמישהו סיים משניות בגירסא, הוא לא יזלזל בזה, הוא יעודד אותו, אף אם הוא חושב אחרת.

יראי ד' לא יזלזלו אף פעם בדרך הלימוד

יש ספר קטן שנקרא בשם 'רחמי האב', אנחנו יוצאי הונגריה, גדלנו על הספר הזה, לכולם היה את הספר הזה בבית, את הספר עשה צדיק גדול שהיה דיין בעיר חוסט [הגאון ר' יעקב קטינא זצ"ל], והוא עשה ספר שיהיה כמו צוואה, עבור בניו ותלמידיו, וערך את זה לפי סדר הא' ב', כמו שמוהרא"ש עשה בספר קדושת ישראל, ואם תסתכלו בפנים, תראו מה שהוא כתב באות ל' על ענין ה'לימוד', הוא מדבר שם לבניו, ומדבר גם אלינו, ולכל אחד שלומד בספר, וכשמדבר במעלת לימוד התורה, הוא כותב שם באמצע דבריו: עוד זאת אומר לבניי לעצה טובה, למי שלא זכה ולא השיגה ידו בתורה, או מי שטרוד מאוד בעסקיו ודאגות ואין דעתו צלולה, שילמד בכל יום דף גמרא ופרק משניות באמירה בעלמא כלומד הזוהר, אף שאינו מבין מה קאמר, כי הלשון מסוגל לנפש, ובלתי ספק שישאר קצת בלבו, והכרתי סנדלר אחד שלא היה לו יד בלימוד, אבל היה גומר בכל שנה

אלא להמשיך ולבקש מהקב"ה, וצריך הרבה להתחזק בזה.

תפילות בעשירות

מוהרא"ש היה חוזר איתנו בכל שנה על המדרש, על הפסוק 'ויעתר' יצחק, למה לא כתוב ויתפלל או ויפלל או ויצעק, ושאר הלשונות של תפילה, למה דווקא ויעתר, ואומרים חז"ל שזה לשון של עשירות בארמית, ואומרים חז"ל שיצחק שפך תפילות כעושר, והסביר מוהרא"ש, שבשעה שמגיעים לבקש כסף מיהודי פשוט, הוא מכניס את היד לכיס, ואם יש משהו, יש בכיס הזה, ואם אין, אז אין, אבל כשהולכים לבקש כסף מעשיר, יש לו בכיס אחד שטרות של מאה, ובכיס השנה שטרות של מאתיים, ובכיס הזה צ'קים של אלף, וזה הכוונה שפך תפילות כעושר, שיש לו בכל רגע ובכל פינה זמן של תפילה, ולא רק ג' התפילות ביום, אלא כל הזמן הוא פתח את פיו, רבש"ע אני רוצה זרע של קיימא, רבש"ע אני רוצה ילדים, רבש"ע תעשה לי נס שלח לי ילדים, ככה שפך יצחק אבינו תפילות בכל מקום.

העצה של רבינו – להתפלל בכל רגע שאפשר

וזה לא רק על ילדים, אלא על כל דבר, כגון מי שצריך ישועה בפרנסה, רבש"ע תעזור לי בפרנסה, וגם אם כבר ביקשת, תבקש שוב ושוב, רבש"ע שלח לי פרנסה, ומה עכשיו? שוב תבקש, רבש"ע שלח לי שפע, רבש"ע תעשה לי נס, רבש"ע תעזור לי, תעזור לי שאוכל להביא הביתה פרנסה, קיבלנו מרבינו עצה כל כך טובה, שאנחנו לא צריכים לחכות עד שיש לנו איזה נוסח להתפלל, פותחים את הפה ומבקשים, אני נזכר שכשהייתי בחור צעיר, והייתי מבקש ודורש כל הזמן, ומצאתי סידור 'תפילה בכוונה', כמה שנים שהתפללתי בזה, יש שם פירוש התפילה באידיש, והיה

היום בישיבה, עם הבחורים כאן, ואני כמעט לא פוגש אנשים, אבל אני זוכר איך סבלתי מזה בתחילת ההתקרבות, כשהייתי מאוד מעורב בין אנשים, כל כמה ימים הייתי צריך להתבודד בנושא זה, כי מישהו אמר לי איזה מילה, ומישהו אמר לי שהכל כאן מהסטרא אחרא, ומישהו אמר לי שלא יכול להיות שיש לי חשק להתפלל וללמוד, על כרחך שהכל קליפות, וזה כח של הס"מ, וכל השפה הזאת שמדברים כאן זה לא מקובל וכו', והייתי צריך להתחזק שוב ושוב, ואמרת להקב"ה: רבש"ע מה אני עושה כאן, אני חיפשתי צדיק שיקרב אותי אליך, וכאן מצאתי צדיק שגורם לי לדבר אליך, ומצאתי ספרים שמוכיחים לי שיש לי דרך חזרה, ספרים שנותנים לי תקווה, והייתי צריך הרבה חיזוק ותפילות נגד הליצים, ובפרשתינו זוכים לחיזוק זה.

יצחק התפלל – אף שעקרה היא

התורה אומרת השבוע, ויעתר יצחק לד' לנוכח אשתו כי עקרה היא, התורה אומרת בפירוש, שהיא עקרה, אברך הולך לרופא, ועושה את כל הבדיקות, וממתינים כמה שבועות, ואחרי זה יש תוצאה 'כי עקרה היא', זו התוצאה, ככה היה אצל יצחק אבינו, כי עקרה היא, היא לא יכולה להביא דורות לעולם, ומי שלומד יבמות וכתובות, רואה שכשמגיע תוצאה כזו, המצב לא טוב, ויש שאלה שלימה על הקידושין, אבל יצחק אבינו לא התפעל מהתוצאה, ויעתר יצחק לד', הוא המשיך להתפלל, אף כי עקרה היא, ואף שעברו כל כך הרבה שנים, וכפי שרש"י אומר, שקודם הוא חיכה עשר שנים עד שתהיה בת י"ג שנה, שתהיה ראויה לגדל דורות, ואחרי זה חיכה והמתין עוד עשר שנים, כמו שציפה אביו, ואחרי זה הוא ראה שאין עצה אחרת, רק להתפלל, והתורה אומרת ויעתר לו ד', ותהר רבקה אשתו, וכאן רואים את הכח של תפילה, שהתפילה מועילה, ואין להתייאש

דיומא', האברכים צועקים שקשה מאוד, למי שיש עבודה, סוחטים אותו עם המחירים ויוקר המחיה, ואחרים אין להם עבודה, וזה הזמן לחזור על דברי רבינו בסיפור של החכם והתם, כי רבינו אמר את זה ברוח הקודש על הדור שלנו.

למוד מהחכם והתם להיות בשמחה

רבינו מספר שהיה חכם ותם, הם למדו יחד בכיתה אחת, לשניהם היה דירה, ולשניהם היה משכנתא, ושניהם היו צריכים לשלם מיסים, והוצאה לפועל איימו לקחת להם את הבית, והתם לקח איזה עבודה מאוד בזויה, היה סנדלר, והיתה לו פרנסה מאוד בדוחק ומאוד בצמצום, וכשכבר עשה את הנעל, הוא עשה חשבון, שכשהוא מוריד את כל ההוצאות, של העור והדבק וכו', הוא נשאר עם רווח של חצי דולר לנעל, והוא היה מאוד שמח עם זה, ואשתו שאלה אותו, מה אתה כל כך שמח, סנדלרים אחרים עושים הרבה יותר כסף, הוא ענה לה: מה יש לי מזה, זה מעשה שלו וזה מעשה שלי, ועוד למה לי לדבר מאחרים. והמשיך להיות בשמחה גדולה, מה היה מאכלו, צנון וחזרת, לא היה לו שום דבר, אבל הוא היה בשמחה על חתיכת לחם שיש לו, הוא הודה להקב"ה שיש לו עיניים ורואה בהם, ויש לו אוזניים ששומע בהם, ויש לו אף שמריח בו, ויש לו רגליים ללכת בהם, אנשים לא קולטים כמה הם באמת מאושרים, כמה צריך להודות להקב"ה, ואל תגיד שזה לא חיזוק בשבילך, דיברתי עם אברך ושאלתי אותו האם אתה בריא, הוא עונה שכן, ואז הוא אמר משפט מאוד קשה, שאסור להגיד, צריך להיזהר בכל מילה, יש כח למילים, והוא אמר לי: אם אני אהיה בבית חולים אצליח יותר, כי אז ירחמו עלי ויגייסו כסף בעבורי, אסור להגיד ככה, אל תדבר ככה, תגיד תודה להקב"ה שאתה בריא.

כתוב שם, שאחרי תפילת 'אלוקי נצור', אפשר להתפלל אל ד' באידיש, וכשראיתי את זה, זה היה בשבילי כמוצא שלל רב, אפשר להתפלל באידיש, ומה בחור מבקש, על שידוך טוב, וחיים טובים מתוך תורה ויראה, אבל מה קרה, פתאום נזכרים מזה כשכבר אווזים באמצע תחנון, או שנזכרים אחרי כמה שעות, באמצע היום, ששכחו ולא דיברו באידיש בתפילת אלוקי נצור, כמו שמישהו יוצא לדרך, ויש לו תוכנית לעצור בתחנת הדלק, כי יש שם איזה חנות ורוצה לקנות שם משהו, ונזכר שעה אחרי שעבר את זה, או שחושב לעצור לראות איזה נוף, או איזה בית כנסת, ונזכר שעה אחרי זה, אותו דבר זה בתפילה, וידעתי שבפעם הבא שאתפלל אוכל להגיד באידיש, ואז מצאתי את מוהרא"ש שגילה לי, שכל פעם שאני נזכר שאני צריך שידוך או פרנסה אני יכול לפתוח את הפה, רבש"ע שלח לי שידוך, רבש"ע שלח לי פרנסה.

עשירות: קצת צנון וחזרת ומרוצים

אחרי זה אומרת התורה ויאמר ד' לה שני גויים בכטנך, ורש"י מביא את דברי חז"ל שהכוונה לאנטונינוס ורבי, שמעולם לא פסקה מעל שולחנם צנון וחזרת, רבש"ע מה חז"ל אומרים לנו בזה, איזה עשירות יש בקצת ירקות, בקצת צנון וחזרת, אילו היו רוצים להפליג את עשירותם היו צריכים להגיד שלא פסקה מעל שולחנם כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות, או לדבר כפשוטו שהיה להם הרבה כסף, אין ספק שיש בזה כוונה בפשט, שהן ירקות שלא נמצאים בכל מקום, אבל יכול להיות שרש"י רוצה לגלות לנו: מה זה עשירות, השמח בחלקו, יש לי קצת צנון וקצת חזרת, ואני עשיר, רבינו סיפר לנו בסיפורי מעשיות, מהחכם והתם, ואני רוצה קצת לדבר מזה, כי אומרים כאן שיש כעת תקופה כזו קשה במצב הכלכלי, ר' נתן כבר אמר את זה בזמנו, אבל כעת זה עניינא

למצוא נקודה על מה להיות בשמחה

פעם היה יהודי חסיד ברסלב, הרב ר' אהרן קיבליטשער זצ"ל, והוא היה עני מרוד, אבל תמיד היה כל כך בשמחה, ופעם אחת אשתו שאלה אותו, למה אתה כל כך שמח, הרי אין לך מה לאכול, הוא ענה לה, כי אני מודה להקב"ה שיש לי תיאבון לאכול, כי יש אחרים שהם לא בריאים ואין להם תיאבון לאכול, זו מחשבה של חסיד ברסלב, אבל אנשים נופלים בקטנות הדעת ולא רואים את כל הטוב שיש לו, ר' נתן אמר את זה על דוד המלך, שכשברח מאבשלום, הוא מצא את עצמו בכזו קטנות הדעת, ולא הצליח לבקש ולהתפלל, וחז"ל אומרים [סנהדרין קז]. דברים נוראים שמשמע מזה שדוד המלך עלה להר שיש בו עבודה זרה, כי הוא עבר צרה כזו נוראה, שבנו רוצה להרוג אותו, והוא היה צריך לברוח מהמלכות בירושלים, ודוד המלך ראה אז שיש לו כעת חבל דק להיאחז בו ולחזור להתפלל אל ד', הוא התחיל ואמר 'מזמור לדוד', הוא התחיל להודות להקב"ה ועוד לא ידע על מה, אבל ידע שרק אם יתחיל להודות הוא יצליח לחזור לעצמו ולהתפלל אל ד', ואמר מזמור לדוד, תודה לך ד' שזה לפחות הבן שלי ולא מישהו אכזרי יותר, הוא לפחות ירחם עלי ולא יהרוג אותי במיתה משונה, בסוף זה הבן שלי ובסוף זה יהודי, וכשהתחיל להודות לד', הוא קיבל מוחין, והתחיל להתפלל אל ד'.

מרגיש שהוא מתפוצץ כשאני אומר לו את זה, הרי הוא לא מצליח בשום דבר, שום דבר לא הולך לו, ועכשיו אומרים לו להודות, אבל אני אומר לך, שאם תתחיל להודות להקב"ה, יהיה לך יותר טוב, הדברים יסתדרו לך, יש לך להודות להקב"ה שאתה בריא, ויש לך שתי רגליים, היתה תקופה שהיה כאן בחור, שהיתה לו מחלת שרירים קשה, מחלה חשוכת מרפא, הוא הגיע עם כסא גלגלים והיה משותק, עד ליום פטירתו, ירחם השם, אין לזה רפואה בעולם המודרני שלנו, השבוע קיבלתי מכתב מעוד מישהו שהתחילה מחלה זו אצלו, ד' ישלח לו רפואה שלימה, והבחור הזה כשהיה מגיע לישיבה, היה צריך להיכנס קודם לחנות מתחת לישיבה, ומשם לעלות במעלית, המעלית של הסחורות, והגוי שם למטה היה עוזר לו תמיד, ופעם אחת אמר לי הגוי, שהבחור הזה משמח אותי ומחיה אותי, כי הבחור הזה לא יכול ללכת, ויוצא עם הכסא גלגלים מהרכב, והוא מחייך, ואני שואל אותו מה נשמע, הוא עונה לי, תודה לך ד', ד' כל כך טוב אלי, ואומר לי הגוי, איך יכול להיות שהוא במצב הזה אומר תודה לד', ואני שכן יכול ללכת ויכול לעשות הכל, כמה אני צריך להודות לד', זה היה מוסר שקיבלתי מהגוי, הבחור הזה היה צריך עזרה סיעודית כל הזמן, האברכים כאן זוכרים אותו, הוא תמיד היה עם חיוך.

להודות לד' על הבריאות

וזה העשירות שהיתה לרבי ואנטינוס, שלא פסקה מעל שולחנם צנון וחזרת, הם אמרו תודה להקב"ה על מה שיש להם, יש קצת צנון על השולחן, יש קצת חזרת על השולחן, תודה על כך להקב"ה, ואחרי זה הקב"ה יעזור לך ותהיה עשיר באמת, חייבים להודות להקב"ה, ואני יודע שזה קשה, והרבה פעמים זה קשה לשמוע, אני רואה את זה באויר, שהאברך

להודות על הנישואין

רבותי יש לנו על מה להודות, צריך להודות להקב"ה כל הזמן, ההודאה פותחת את השערים והחלונות, רואים אחרי זה נסים גדולים, תגיד: תודה לך הקב"ה שאתה כל כך טוב אלי, תודה לך הקב"ה שאני בריא, תודה לך הקב"ה שאני יכול ללכת, תודה לך הקב"ה שהתחתנתי, אף שאני עובר ממנה מה שאני עובר, ובכל שני וחמישי יש לה משהו אחר שמציק לה והיא כועסת על זה, אבל אני מודה

לעשות סגולות, לאנשים קל לתת צדקה בסכום זה וזה, וללכת לקבר פלוני בשעה פלונית, אבל יש סגולה שהולכת עם האדם כל הזמן, לפתוח את הפה בכל רגע אל ד', רבש"ע תעזור לי רבש"ע תעזור לי, ואל תצפה להיושע ברגע הראשון, כשיהודי משקיע כסף בעסק, הוא לא מצפה מיד לרווח, כשאתה משקיע אצל מישהו חמישים אלף דולר, ואומרים לך שבעוד עשר שנים תרוויח כמה מליון דולר, ולא תצטרך לעבוד יותר, הרי אתה תכניס את הכסף בעיניים עצומות, ולא תשאל כל תקופה 'מה קורה', אותו דבר עושים אנשים בביטוח חיים, משקיעים שם את כל הנשמה ירחם השם, ולא מתקשרים אחרי שבוע לסוכן ביטוח, מה עם הכסף, כי יודעים שזו השקעה לטווח ארוך, אותו דבר זה בתפילה, כשהצדיק אומר לך שאתה תיושע בתפילה, תשקיע בתפילה, ואל תשאל כל יום מתי זה יהיה, הצדיק לא נותן לך שעה מדויקת מתי יהיה לך שלום בית, והוא לא אומר לך באיזה יום יקרה לך הנס, שתשתחרר מהתאוות הנמוכות והבזויות שכוכלים אותך, אבל הצדיק אומר לך, תשקיע בזה כל יום, תכניס כל יום כמה תפילות על זה, ואל תגיד, כבר השקעתי, כי בסוף יבוא היום ותקצור את הפירות, מתי? עוד מעט, תשקיע עוד קצת, תתפלל עוד קצת.

מחפשים עיסוק במשהו שלא קשור אלינו

אתם גרים כאן בקריה, א מחיה, אתם יוצאים מהבית, אתם רואים רק את השמים ואת העשבים ואת עצמכם, בעיר יש בלאגן גדול רואים את כל העולם וכל החדשות, אבל כאן אפשר להסתובב עם הקב"ה כל היום, אנשים בעיר עסוקים עם שטויות, מדברים כל היום פוליטיקה, לאנשים אין שום משמעות בחיים שלהם עצמם, ועסוקים רק עם שערוריות של אנשים אחרים, ממש חיים מזה, לועסים כל היום את כל הדעות של הרבנים, לאנשים אין

לך הקב"ה שאני נשוי, ואף אם אתה אומר לעצמך עכשיו, חבל שאני לא רווק, האמת היא שאתה לא רוצה להיות בודד, אתה רק אומר את זה כי יש לך תאות הנצחון ואתה רוצה לנצח אותה, ואתה לא באמת רוצה להיות לבד, ואסור לך להיות לבד, ואתה לא תהיה לבד, אתה תישאר נשוי, ותבקש מהקב"ה על כך, ותחפש עליה נקודות טובות.

לחפש אצלה נקודה טובה

כשבן אדם רוצה להתגרש, ואין לו שום מילה טובה להגיד עליה, זה סימן שהוא לא צודק, וסתם תפס אותו איזה רוח וקליפה, כי למה אתה לא יכול להגיד עליה איזה מילה טובה, איזה מעלה טובה, תדון אותה לכף זכות, אם אתה לא יכול לחשוב עליה משהו טוב, אז יש איזה בעיה איתך, כשעלי הכהן ראה את חנה מתפללת בשקט, כשאז עוד לא היה נהוג שמתפללים בשקט שמו"ע, כי רק אחרי זה לומדים את ההלכה מחנה, הוא צעק עליה ואמר לה, 'עד מתי תשתכרין', למה השתכרת, והיא עונה לו 'לא אדוני, אשה קשת רוח אני', וחז"ל אומרים [ברכות לא]. שהיא רימזה לו בזה, לא אדוני, אתה לא אדון בדבר זה, אין לך רוח הקודש שאתה חושד בי בדבר זה, למה אתה חושד שאני שיכורה, אולי יש לי צרות, אולי יש לי כאב, חז"ל מלמדים אותנו איך מסתכלים ברוח הקודש, לדון אותה לכף זכות, גם אם האשה צועקת עליך, וגם אם הבית מכולגן, ויש בהלה בבית, תשים יד ותעזור, תדון אותה לכף זכות, ותבקש מהקב"ה שתמצא בה את הנקודות הטובות, על אף כל הדברים הרעים שמצאת.

התפילה היא השקעה לטווח ארוך

גם על פרנסה תתפלל להקב"ה, אברכים אומרים לי שכבר עשו כל כך הרבה סגולות לפרנסה, אני רוצה להגיד לכם, שמאוד קל

חדש, אף אחד לפניו לא העיז להגיד את זה, מוהרא"ש כותב בפעולת הצדיק, שבזמן הזה אין כזה מושג של 'מזיד', כולם רוצים להיות טובים, וכל מי שחוטא הוא בבחינת שוגג ואונס, אנשים מיואשים ושבורים, ומהילדות הוא יודע שהוא לא יכול לחזור בתשובה, רק שברו אותו כל הזמן, ורק אמרו לו כמה הקב"ה שונא אותו, ושהתפילות שלו לא יתקבלו ארבעים יום, או ארבעים שנה, ולכן הוא יוצא וחוטא, כפי שחז"ל מספרים לנו על 'אחר', שהיה התנא אלישע בן אבויה, וזה פלא גדול איך תנא כזה גדול יכול כל כך חזק, תלמידו ר' מאיר בעל הנס, התחנן אליו ואמר לו, חזור בך חזור בך, והתנא היה כל כך גדול ששמע 'בת קול', ושמע שהבת קול אומרת שלא יכול לשוב בתשובה, והאמת היא שאסור להקשיב לבת קול כזה, כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא, והוא התחיל לעשות כל מיני עצות וסגולות, לבדוק אם מקבלים אותו מן השמים, וזה דבר שאסור לעשות, לא מנסים את הקב"ה, פשוט חוזרים בתשובה, אבל הוא הלך וניסה, ושאל את הילדים את הפסוקים שלמדו, והם אמרו לו את כל הפסוקים שדוחים אותו מהקדושה, הילד הראשון אמר לו את הפסוק בירמיה, כי אם תכבסי בנתר וגו' נכתם עונך לפני, ור' מאיר ביקש ממנו שיפסיק לבדוק, ויחזור בתשובה, כי אין כאן שאלה, וברור שרצון ד' הוא שיחזור בתשובה, ובסוף מצא ילד שלא יכול להגיד את האות ר', והוא אמר לו את הפסוק, ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי, אבל הילד אמר לו, וללישע אמר אלוקים, וראה שמהשמים לא רוצים אותו.

לחזור בתשובה אף כשעברו על החמורות

ואלישע בן אבויה לא צדק בזה שהתחשב בפסוק של הילדים, כי אף שחז"ל אומרים שהוא חילל שבת, ועשה עבירות עם גויות, אבל עדיין הוא חייב לחזור בתשובה, ורק ניסו

חיות, ומצאו איזה פרשיה שתתן להם אנרגיה לכמה ימים, ואני לא מביין מה זה קשור אליהם בכלל, אבל ב"ה שכאן בקריה אין את הדברים האלו, ואפשר לצאת ולהסתובב ולדבר אל ד', וב"ה שיש לכל אחד קצת צנון וחזרת, קצת מלפפון וירקות, ואומרים תודה לך ד' שאני עשיר, ואז נפתח הלב לתפילה ונושעים.

גם כשהידיים ידי עשו – להמשיך עם הקול קול יעקב

נהיה מאוחר, יש המון חיזוק לדבר מפרשת השבוע, נזדרז קצת, התורה מספרת שיעקב אבינו נכנס ליצחק אבינו כשידיו שעירות, ויצחק אבינו מממש אותו, ואומר: הקול קול יעקב והידיים ידי עשו, השערות מרמזות על דינים, לפעמים אברך מסתכל על עצמו, ורואה שהוא מלא בשערות, מלא בדינים, הידיים ידי עשו, הידיים שלי חטאו ופגמו, מה יהיה איתי, הוא צריך להתחזק ולהגיד, נשאר לי דבר אחד, הקול קול יעקב, אני מגיע לבית המדרש ואני מתפלל שחרית, ואני מגיע להתפלל מנחה, ואני מגיע להתפלל מעריב, ובאמצע היום אפתח כמה פעמים את הפה, רבש"ע תעזור לי, רבש"ע תודה לך על הכל, רבש"ע תעזור לי, ואם מציעים לך איזה עבודה, תגיד: רבש"ע תעזור לי, אם זה טוב בשבילי, תעזור שאמצא חן בעיניהם, רבש"ע שלח לי פרנסה, זה מה שנשאר לנו, הקול קול יעקב, אפילו שהידיים ידי עשו, ובשמים מתפארים איתנו, שאפילו אנחנו נראים כמו עשו, בכל זאת אנחנו כמו יעקב אבינו, הקול קול יעקב.

כל אחד יכול לחזור בתשובה

לפעמים יהודי אומר לעצמו, הרי כל כך הרבה חטאתי ופגמתי, וצפיתי בכל כך הרבה עבירות, מה אעשה, הרי אף אחד לא רוצה להיות רע, מוהרא"ש לימד אותנו מושג

הברכה של יצחק אבינו – לימוד התורה

יש לנו בפרשה את הברכה של ויתן לך, וזה נכון שהכוונה גם בפשטות שהקב"ה מברך אותנו בטל השמים ובמשמני הארץ וברוב דגן ותירוש, אבל יש במדרש פשט נוסף שזה הולך על לימוד התורה, מטל השמים זה מקרא, משמני הארץ זה משנה, ורוב דגן זה תלמוד, ועל זה אומרים 'רוב' דגן, הרבה גמרא, ותירוש זה אגדה, צריך ללמוד כל יום קצת חומש, קצת משניות והרבה גמרא, ומדרשים וזוהר הקדוש, את הדברים האלו אנחנו לוקחים איתנו כל הזמן, היה כאן אברך שלמד כל יום ח"י פרקים משניות, ואחרי שהלך לעולם שכולו טוב, הגיע מוהרא"ש כאן לישיבה, ואמר, עכשיו טוב לו לאברך הזה, כי הוא למד משניות, בעולם הזה הוא התייגע בפרנסה כמו כולנו, אבל כשהנשמה עולה למעלה, לוקחים את התפילין, והציצית, והשמירת שבת, והשמחה והריקודים בשבת, והם מביאים לאדם את ההנאה והשכר בעולם הבא.

גם בתשפ"ה יש שאומרים גם זו לטובה

צריך להיות בשמחה בשבת, ב"ה יש לי מיץ ענבים לקידוש, ב"ה שיש לי חלה על השולחן, ואם כבר מביאים עוד איזה מאכל, אז בכלל יש שמחה גדולה, צריך מאוד להתחזק, אף כשעוברים תקופות קשות בפרנסה, קיבלתי השבוע מכתב באנגלית, מאברך אחד, והוא כותב לי: תודה לך הקב"ה שפיטרו אותי מהעבודה. ככה כותב חסיד של רבינו, ב"ה שגירשו אותי מהעבודה, זה לא סיפור מחז"ל, שרק ר' עקיבא אמר גם זו לטובה כשלקחו לו את החמור, אלא זה סיפור של תשפ"ה, עם אברך כאן בקריה, שהוא אומר, גם זו לטובה, תודה לך הקב"ה שפיטרו אותי מהעבודה, ש'כח רבש"ע על הכל, צריך להיות חזקים באמונה, האמונה בעצמה

אותו מהשמים והביאו לו כל מיני פסוקים שיחשוב שלא יכול לשוב בתשובה, והאמת היא שאין דבר כזה שא"א לשוב בתשובה, תסתכלו מה שהרמב"ם אומר, שאפשר לשוב בתשובה על כל העבירות, ותסתכלו בפסוקים ביחזקאל, בשעה שהיהודים היו במצב נמוך מאוד, ועברו על העבירות החמורות ביותר, אעפ"כ הקב"ה מתחנן אליהם, ואומר להם, אני אוהב אתכם, תחזרו אלי בתשובה, ולא תמותון, וככה אנשים מרגישים שמהשמים לא רוצים אותם, והם אומרים, שכל פעם אחרי שמקבלים על עצמם קבלה טובה, פתאום יש להם הפסד כספי, וצריך לדעת שזה נסיון מן השמים, וחייבים להמשיך עם הקול קול יעקב, ולא להתייאש, רבינו אמר, שבעולם אומרים, אם אתה כבר אוכל חזיר, שזה כבר יזל על הזקן, אבל אני אומר, אם אתה ל"ע אוכל חזיר, לכה פ' תשמור שלא יזל שומן על הזקן, ותצעק אל ד', רבש"ע מה אני עושה כאן, אני נופל שוב ושוב, אני פוגם שוב ושוב, רבש"ע מה עלי לעשות כאן.

לצעוק על הבר

ואז מגיע היצר הרע ואומר, אתה מדבר ככה אל ד', כי זה רק תירוץ על המעשים שלך, אתה רוצה להרגיש טוב עם מה שאתה עושה, ולכן אתה אומר שאתה לא רוצה לעשות את זה, אבל אתה צריך לענות לו, אני באמת רוצה להיות טוב, ואז שואל אותך היצר הרע, אם אתה רוצה להיות טוב למה אתה פוגם, תענה לו, אני לא יודע ואני גם שואל את השאלה הזאת, אני רוצה להיות טוב ולמה אני נופל כל הזמן, ולמה אני לא מתקדם כלום, רבש"ע אני רוצה להיות טוב, חייבים להתחזק עם 'הקול קול יעקב', זו ההתחזקות מרבינו הקדוש, שבכל מצב וזמן נחזור ונצעק אל ד'.

כלום, ולא מגיע לו כלום, ולכן הוא מבקש מתנת חינוך, אבל מי שמגיע מבית של רשעים, חושב שמגיע לו בזכות, ואומר לעצמו, הרי כל המשפחה שלי נוגעת בזקן, וכל המשפחה שלי לא עוברת על הפרשה כל שבוע, ואני יודע איזה שלום בית יש להם, ואף אחד שם לא נוסע לאומאן, ואני מוסר את הנפש ולא נוגע בזקן, ועובר כל שבוע על הפרשה, ומכבד את אשתי כרצון רבינו, ונוסע לאומאן, והפרנסה אצלם ולא אצלי, אף אחד מהם לא גורס משניות, ורק אני לומד משניות, איפה הסגולה של הרה"ק מקאריץ, ש'משנה' בגימטריא 'פרנסה', רבש"ע עשיתי כל הסגולות, ולכן לא נושעים, כי צריך לבוא כמו צדיק בן צדיק, רבש"ע לא מגיע לי כלום, לא עשיתי כלום, ממה שאני חייב לעשות, רבש"ע תעזור לי, אין לי כח יותר, תשמח אותי רבש"ע.

עסק טוב מצרות ישראל...

חשבתי אולי להציע רעיון לעסק טוב לאנשי שלומינו, כי אני רואה שזו תקופה קשה עכשיו בעולם העסקים, כולם צועקים שעכשיו מאוד קשה, אין כלום, אז אולי יש דבר אחד שכדאי מאוד לעשות בעולם העסקים, לעסוק במשהו שקשור ל'חתונת הילדים', כי זה לא קשור למי שיש לו כסף או לא, אנשים יכולים להיות בעלי חובות עצומים, אין להם אוכל בבית, אבל הם ימשיכו לחתן את הילדים במאה אלף דולר, ולכאורה מי שמחפש עסק טוב, כדאי שיפתח עסק לחתונות, כי לאנשים אין לחם בבית, אבל יקנו חנוכיה יקרה, אין להם כסף להוצאות השוטפות מדי חודש בחודש, אבל לחתונה יקנו פרחים שיזרקו אחרי שעתיים, ולכן כדאי לעסוק בתחום זה, כי אנשים משלמים הרבה כסף על שלש שעות של שמחה, ולא חושבים שיכולים לקחת פרחים מזוייפים, כי צריך להיות נורמלי, אולי זה יכול להיות רעיון לעסקים, אבל אני לא יודע אם מותר לעשות פרנסה על צרות ישראל.

מביאה ישועות ונסים, כשהייתי ילד קראתי סיפורים של אנשים שלא היה להם כלום, אבל היו מלאים בבטחון, ונסעו עם הסוס והעגלה, ופתאום הסוס נפל, ומצאו איזה אוצר של זהב וכסף, וכשהייתי ילד בקעמפ, חפרנו ביערות, אולי נמצא שם איזה אוצר, אבל צריך לדעת שהסיפורים האלו קיימים גם היום, הקב"ה שולח אוצרות ונסים, צריך להיות עם בטחון בהקב"ה, לא להשאיר את האמונה לרגע אחד.

ביטח חיים – קודם תדאג לעכשיו

עכשיו זו תקופה שמשגעים את האנשים עם 'ביטוח חיים', אני לא יודע אם כאן בקריה יודעים מזה, אנשים נמצאים כאן מחוץ לישוב, במקומו של הבעל תפילה, ואברך שאל אותי מה לענות לסוכן ביטוח, הוא נכנס אלי כל יום לחנות, ומשגע אותי, מה אני יעשה אם אסתלק מהעולם, מה יעשו הילדים, אמרתי לו, תענה לו: מה אעשה אם כן אשאר לחיות, אם אלך מהעולם כבר ירחמו על הילדים, אבל מה אעשה אם אזכה לחיות בכל החתונות של הילדים, הרי אין דרך לשלם את הוצאות החתונה, אם יקרה משהו, כבר ירחמו עלי, כרגע אני חי ואני בריא, ואני לא מסתדר.

לדעת שלא מגיע לנו כלום

האם מותר לי להגיד איזה דבר תורה שאמרתי לפני שנה ולפני שנתיים? רש"י אומר שהקב"ה הקשיב לתפילה של יצחק ולא של רבקה, כי אינה דומה תפילת צדיק בן צדיק, והיא היתה בת של רשעים, ולכאורה זה פלא גדול, הרי רש"י עצמו מדגיש קודם שהיא הגיעה ממקום של רשעים ומשפחה של רשעים ומסרה נפשה לעבודת השם, וא"כ מגיע לה להיוושע, ומסביר הקדושת לוי' זי"ע, שהדרך של התפילות של צדיק בן צדיק, שונות לגמרי מצדיק בן רשע, כי צדיק בן צדיק חושב כל הזמן, שמול אבא שלו הוא

איזה שכלול, רבש"ע למה אתה עושה את זה, תחיה בפשטות, חס ושלום לא להיות קמצן, אבל למה לפזר סתם כסף, בבית צריך שיהיה אוכל ברחבות, שתמיד יהיה צנון וחזרת, אבל לא להוציא הוצאות מיותרות, ד' יעזור לנו שיכנסו הדיבורים באזנינו, שלא נקשיב לדברי הליצנות על הצדיקים, ולהרבות בתפילות כעושר, ולהחיות את עצמינו עם צנון וחזרת, וד' יעזור שנוכל לקצור את הפירות של ההשקעות, ויבואו ימים טובים יותר בעז"ה, ולא נשאל שאלות על הקב"ה חס ושלום.

לא להתווכח בבית

וכשמגיע שבת, אנחנו נהיה בעז"ה מאוד בשמחה, ואם אשתך פגעה בך, אל תחכה שהיא תפייס אותך, תפייס אתה, תגיד שאתה הולך להיות טוב, שלום בית זה לא עסק של שותפים, בעסק משקיעים שני השותפים בשווה, אבל בשלום בית תשקיע אתה שוב ושוב, תגיד שוב שאתה הולך להשתנות ולהיות טוב, תגיד לה שהיא צודקת, מוהרא"ש גילה לנו, שאסור להוכיח לאשה שהיא לא צודקת, אין כזה דבר, זו פגיעה קשה מאוד באשה, אם יש לך אשה חזקה, היא תצעק עליך בחזרה, ולא יהיה לך יותר שלום בית, ואם היא לא חזקה ואין לה כח לצעוק עליך, אז סתם תפגע בה, לא עושים את זה, צריך לדעת שהאשה תמיד צודקת, אל תתווכח איתה, בסוף היא כבר תגיד לבד שהיא חושבת שהיא לא צדקה, אבל אתה אל תוכיח לה, ככה הקב"ה ברא את העולם, שאי אפשר להוכיח שהנשים טעו, אל תהיו חכמים יותר מהצדיקים שגילו לנו את הסוד הזה, תקחו את המילים ששמענו תמיד ממוהרא"ש, שלא מתווכחים בבית, ותתנו הרבה מילים טובות בבית, בפרט מחר בערב שבת, מותר כבר להתחיל היום בלילה, לעזור בבית, לסדר את המפה והנרות, ולתת לה הרבה מילים טובות, ואם היא אומרת לך: אתה אומר את זה כי ראש הישיבה אמר

אנשים מוציאים כסף על שטויות

פחד פחדים מה שקורה היום, הרי אין לך כסף, למה אתה עושה שמחות יקרות, אם היית הולך לגייס כסף לעגלת תינוק, נו, הרי צריך עגלה, וכן אם אתה מגרד כסף לעריסה לתינוק, הרי אי אפשר להניח את התינוק על המיטה, זו סכנה התינוק יכול ליפול, וצריך עריסה, אבל למה להוציא כסף לשמחה של כמה שעות, תבקש מאמא שלך שתעשה לך קוגל, ומחמותך שתעשה לך טורט, ותקרא לחברים שיגידו לך מזל טוב ותשמח איתם, ואת האלפיים דולר שחשבת להוציא ל'וואך נאכט', תביא למשכיר שלך, או למשכנתא שלך, או לחובות שלך, או לחנות הדגים, או למכולת, או לחנות בשר, אנשים עונים, אני רוצה להיות נורמלי, רבש"ע למה אתה עושה שמחות יקרות, למה צריך לקנות לתינוק בגדים יקרים, אם יש לך ילדות בוגרות, חייבים להלביש אותם מכובד, ככה אמרו חז"ל והקילו בזה בהלכות חול המועד, אבל לתינוקות שזוחלים על הריצפה, האם תביא להם בגד שעולה שישים דולר, או מאה דולר, השתגעתם? תביא את המאה דולר לחנות הדגים, אם נולד לך בת, תעשה קידוש, תביא טורט וזהו, את האלפיים דולר האלו תביא להוצאות הדירה שלך, תכניס את זה לחשבון במכולת, הרי אתה כבר לא יכול לקנות בלי לשלם, החשבון נחסם, או שתשים בצד, שיהיה לך לשלם לעוזרת נקיון בבית, ויהיה לך שלום בית יותר טוב.

לחיות בפשטות

צריך לפעמים לדבר מענין זה, לפעמים אברך עושה חשבון, אני צריך להוציא עכשיו רכב בליסינג, וזה חבל לקחת את הזול, כי בעוד חמישים דולר בחודש, אפשר לקבל משהו יותר טוב, ואתה לא קולט שמחר אומרים לך שבעוד חמישים דולר יהיה לך עוד

עבורי, וכמובן תקשיב לה, תשים את הטלפון בצד, ותשמע מה שיש לה להגיד, ד' יעזור שיהיה לנו שבת שמחה, שבת מברכים, גוט שבת.

לך להגיד, הרי היא מקשיבה גם לשיעורים ושומעת שראש הישיבה אומר את זה, אז תענה לה, האמת שראש הישיבה הזכיר לי להגיד את זה, אבל אם לא הייתי מעריך אותך לא הייתי אומר לך את זה, ואת כל כך טובה

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

לא משלם את זה... אל תלוו כסף.

בבא בתרא דף קנז.

בבא בתרא דף קנח.

למדנו היום 'אורא דארץ ישראל מחכים', רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן, שזה לא רק על ארץ ישראל, זה מעניין שבדיוק למדתי את זה היום [בחלק א' סימן ס"א], וכך כותב רבינו: כי במקום שישראל יושבין אפילו בחוץ לארץ הוא בחינת קדושת ארץ ישראל. ארץ ישראל זה לא תל אביב, תהיה רגוע, וגם לא אילת, אני לא יודע איך קוראים לזה, אילת, אני לא מדבר על אלעד, אלא על המקומות שאין שומרי תורה בקדושה וטהרה, כל מקום שיש תורה ומתנהגים בדרך התורה, שם יש קדושת ארץ ישראל.

אין ספק שמי שזוכה להיות בארץ ישראל עצמו, ואף זוכה שם לשבת ללמוד ולהתפלל, בוודאי שהוא זוכה לקדושת ארץ ישראל, ובוודאי שזוכה לאורא דארץ ישראל מחכים, אבל גם אם תשב כאן עם משניות וגמרא, אתה יכול להרגיש בחינת ארץ ישראל, הגעתי לארץ ישראל, ופגש אותי מישהו עם מכנסיים קצרים, וצועק עלי, מה אתה מחפש באמריקה בארץ הטומאה, תבואו לכאן, ארץ של קדושה, אני לא יודע איזה קדושה הוא מרגיש, כשהוא שר 'שלום עליכם' של הציונים, וכי זו קדושה? הקדושה היא תורה ומצוות, ללמוד ולהתפלל זה קדושת ארץ ישראל.

מה אתם אומרים בארץ ישראל בליל פסח, 'השתא הכא לשנה הבא בארעא דישראל', והרי

• אנחנו למדנו היום על 'לוה ולוה', ככה זה הולך, בן אדם מתחיל עם הלוואות, הוא לוקח עוד הלוואה, ועוד הלוואה, רבינו מאוד הקפיד שלא ייקחו הלוואות ושלא יעשו חובות, רבינו אומר בספר המידות שמי שרוצה לעשות תשובה, יזהר מחובות.

• להיזהר מחובות, לא מתחיל אחרי החתונה, זה מתחיל בתור בחור בישיבה, בחור אומר לחבר שלו, תלווה לי כסף אני רוצה לקנות כובע, למה שתקנה כובע, תלך עם מה שיש לך עכשיו, רבינו אמר, עדיף שתהיה חייב כסף לעצמך, מאשר שתהיה חייב כסף לאחרים.

• אתם רוצים להיות יראי שמים? אתם רוצים להיות קדושים? אז אל תלוו כסף שוב ושוב, אל תלוו כסף לשום דבר, ואם הציצית שלך מאוד מלוכלכת, לך לכיור, תמלא קערה עם מים, תשפשף טוב את הציצית, ואם יש לך מגהץ, אתה יכול לגהץ, ויש לך ציצית נקי, אתה מוכן להלוות לי חמישים דולר? שבוע הבא אני צריך לקבל כסף, אתה תהיה הראשון שתקבל... בחיים לא... אתה מוכן להלוות לי חמש דולר? אני צריך לקנות סיגריה... רבינו לא מרשה לעשות את זה.

• אם בחור ניגש אליך ומבקש ממך הלוואה של כמה דולרים, תגיד לו, בוא אני אתן לך משהו יותר יקר מזה, בא תשב איתי, ותסביר לו שזה ממש לא כדאי להתחיל עם הלוואות, ואסור ללוות כסף, זה יהרוס לו את החיים, אתה מוכן להלוות לי כסף? אני מבטיח לך שאני

אני עושה איתכם עיסקת טיפול, תתחילו מהיום את סוף מסכת בבא בתרא, ותלמדו כל יום דף גמרא, ואחרי כמה שנים תראו בעצמכם שאתם נרפאתם לגמרי, ואחרי עוד כמה שנים סיימתם ש"ס.

בבא בתרא דף קס.

למדנו היום על גט מקושר, שחז"ל תיקנו לכהנים, שלא יגרשו את נשותיהם מתוך כעס, וזה מראה לנו כמה חז"ל לא רצו שבני ישראל יתגרשו, אנשים מתוך כעס מאבדים את השכל הישר, ואחרי זה נרגעים, ואז מתחילים לבכות על מה שעשו, כשמישהו בכעס אין לו את השכל, ראיתי את זה בעיני המון פעמים, לפעמים רואים מישהו צועק וכועס, ואומרים לו, כולם שומעים, והוא עונה, שכולם ישמעו, והוא פותח את החלון וצועק החוצה, ואומרים לו, משוגע, תפסיק, אף אחד לא יעשה איתך שידוכים, והוא צועק וזורק חפצים, ואחרי זה נרגע ובוכה על מה שצעק, ולכן תיקנו חז"ל גט מקושר, שעד שכותבים את זה, הבן אדם ירגע מכעסו, וכך ישאר השלום בבית.

רבינו נתן לנו עצה על מידת הכעס, לבקש מהקב"ה על זה כל יום: רבש"ע תעזור לי, למה אני כועס, למה אני מתעצבן, למה אני רותח, למה אני ככה בעצבים, למה נדלק לי האש, ומי מדבר ח"ו כשצועקים בבית על האשה, או על ההורים ח"ו, ומה העצה לזה, לדבר אל ד', ועצה נוספת היא לימוד התורה.

התחלנו היום פרק גט פשוט, ולא נשאר הרבה דפים עד לסיום, הלוואי ואוכל לפעול אצלכם תלמידי היקרים שתלמדו כל יום את הדף גמרא, אני מסתכל עליכם בחורים יקרים, כמו על האברכים שכבר התחתנו, הרי לא כולם זוכים לשבת בכולל, אחד נהיה מלמד, ואחד נהיה עורך דין, ואחד רואה חשבון, ואחד קבלן, ואחד אדריכל, כל אחד עושה משהו אחר, מה נשאר בכם מהישיבה, רק הדף גמרא, תקחו איתכם את הדבר הזה, שתלמדו כל יום דף גמרא, אני מסתכל

אתם בארץ ישראל כבר עכשיו, מה הציונים שם מסבירים, הם בטוחים שהם יושבים בתל אביב בארץ ישראל, הם בכלל רוצים להוציא מהשמו"ע, את ברכת 'ולירושלים עירך', הם כבר בירושלים, הם לא מברכים בברכת המזון 'ובנה ירושלים עיר הקודש', הרי הם כבר בנו את ז'בוטינסקי ושאר הרחובות שהם מתגאים בזה, ויש להם הכל, כוחותינו, הכל שלנו, והאמת היא שאם לא לומדים ולא מתפללים זה לא ארץ ישראל, ולכן אנו מתפללים שנזכה להיות בשנה הבאה בארץ ישראל, והכוונה ללמוד ולהתפלל בקדושה ובטהרה.

בבא בתרא דף קנמ.

- הדרן עלך פרק מי שמת, אני מזמין את כולכם לסיום שיתקיים בעזרת השם בעוד שבועיים, הסיום יהיה כאן בישיבה, סיום מסכת בבא בתרא, המסכתא הארוכה בש"ס, ואני רוצה לחזק אתכם, שכל אחד יבוא ויתחבר בחזרה לגמרא, ללמוד כל יום דף גמרא.
- היום אנחנו בעולם של טיפול וריפוי, ואני אומר לכם שלא צריך ריפוי יותר מהתרופה שחז"ל אומרים לנו, וחז"ל אומרים לנו שהרפואה היא התורה, חש בראשו יעסוק בתורה, מה הכוונה 'חש בראשו', וכי מדובר בכאב פיזי, כשיש למישהו כאב פיזי, שילך לקחת אקמול, הכוונה שיש למישהו כאבים בראשו, יש לו בראשו כאבי נפש ולחץ ופחד וחרדה, ויש לו הזיות, והוא עסוק אם מכבדים אותו או לא, האם הוא הכי חלש במשפחה או הכי טוב במשפחה, המון דברים עוברים לו בראש ומכאיבים את ראשו ונפשו, העצה היא, חש בראשו יעסוק בתורה.
- ואם תגיד שאתה לא יכול ללמוד תורה, כי אתה לא מבין את התורה, יש לך את הדרך של רבינו, תגרוס גמרא, אין משהו יותר מתוק ויותר טעים מלשבת ולשיר את התיבות של הגמרא, לגרוס דף גמרא לוקח רק כמה דקות ביום.

כל הבחורים שנסעו ללמוד במרחקים צריכים לזכור, להתקשר כל יום להורים, והבחורים שגרים כאן, צריכים לזכור כל יום כשמגיעים הביתה, דבר הראשון דורשים בשלום ההורים, ואומרים יפה 'בוקר טוב ולילה טוב', ואלו שהתחתנו כבר, שיתקשרו כל יום להורים, ומי שזוכה לגור באותה עיר של הוריו, צריך לעלות אליהם, זה מאוד מומלץ לעשות קביעות פעם ביום לעלות אליהם ולדבר כמה דקות, ומי שגר בעיר אחרת, שיעבור לפחות פעם בשבוע לעיר של הוריו וידבר איתם, אי אפשר בכלל לתאר את הגדולה של מצווה זו, אנשים מזלזלים בזה.

כולם אומרים את ה'לשם יחוד' בנר חנוכה, לכל הפחות ביום הראשון, גם אלו שלא אומרים כל יום קודם הנחת תפילין... כי דבר שבשגרה אין חשיבות ומזלזלים בזה, אותו דבר זה כיבוד הורים, אנשים מזלזלים בזה, ואילו במצוות 'מחצית השקל' עושים עסק גדול, אני לא רוצה ח"ו לזלזל במצוות שעושים עסק, אבל צריך להיזהר מאוד בכיבוד אב ואם, לקחת אותם ולהביא אותם, ולעזור להם במה שהם צריכים, אין דבר יותר גדול מזה.

בבא קמא דף קסב.

אני רוצה שוב לחזק אתכם, ולהזכיר לכם, שבעוד שבוע אני הולך להגיד 'שעוד שבוע' מסיימים בבא בתרא, במוצ"ש כבר אוכל להתחיל להגיד, 'שבוע הבא' מסיימים בבא בתרא, ביום רביעי פרשת וישב יהיה הסיום על מסכת בבא בתרא, אז נלמד את הדף קצת יותר מאוחר, כדי שיהיה ברב עם הדרת מלך.

אני רוצה להכניס כמה שיותר אנשים בפרוייקט הזה של לימוד גמרא, במטבע הקריפטו שהכי כדאי להשקיע, אנשים מחפשים היום איפה כדאי להשקיע, אני כל כך מרחם על האנשים, אין להם מנוחה, הכסף מכה בהם, כל הזמן מחפשים מה לעשות עם הכסף, הם ממש סובלים, ב"ה שיש להם כסף בשפע, ולא

עליכם, אני רואה שאתם הולכים להיות עשירים גדולים, מליונרים, אני עוד לא רואה כאן מיליארדרים, אבל אני רואה כאן בחורים שיהיו מליונרים, אני לא צוחק, זה אמיתי, אבל אני מבקש ממכם, שתלמדו כל יום דף גמרא, ותלכו כל יום לבית הכנסת לשחרית מנחה ומעריב, תהיו יהודים טובים, אולי בסוף תהיו גם מיליארדרים, אבל אני רואה כרגע שתהיו מליונרים.

אני מברך את כולכם בעשירות מופלגת, אבל אל תעזבו את הגמרא, תלמדו כל יום דף גמרא, ותתפללו כל יום שחרית מנחה ומעריב, ושיהיו לכם כמה בתים, בית אחד כאן ובית אחד שם, ועוד בית במחנות הקיץ, שיהיה לכם הרבה בתים בלי שום משכנתא ושום חוב, ויהיה לכם הרבה כסף בצד, אבל דבר אחד תזכרו, ללמוד כל יום גמרא, וללכת כל יום לבית הכנסת לשחרית מנחה ומעריב, אל תוותרו על זה, אני לא יודע אם תצטרכו לקחת איתכם מנין לכל פגישת עסקים, אני לא חושב שאתם צריכים בכל פגישה לטוס עם מטוס פרטי ומנין, שכולם ידברו שאתם לא מוותרים על מנין... אם אתם טסים לאיזה מקום, ובדרך אין מנין, אולי מותר לכם להתפלל ביחידות, אבל כשאתם בבית, תלכו לבית הכנסת ותתפללו עם מנין.

בבא בתרא דף קסא.

למדנו היום 'לא חציף איניש לשוויה שמייה דאבוה לסימנא', לא עושים את השם של האבא לסימן, כי את ההורים צריכים לכבד, ואת זה קיבלנו מרבינו, את החשיבות של מצוות כיבוד אב ואם, ואת היופי של מצווה זו, ואת השמחה של המצווה, בחורים צעירים לא קולטים את זה, וזה מכת מדינה, מזלזלים בהורים, מה ההורים שלי מבינים... מה אבא שלי מבין... אבא שלי לא צודק, רק אמא שלי צודקת, או להיפך אבא שלי צודק ואמא שלי לא צודקת, צריך מאוד להיזהר במצווה זו של כיבוד אב ואם, לכבד אותם בכבוד הכי ראוי.

תאווה מוזרה, לנסוע מסביב לעולם, מסכנים, ממש מסכנים, יש כאן יהודי שמראש השנה הוא נוסע למדינות, כל יום הוא יושן במקום אחר, רבש"ע, מה יש לך מזה, שתוכל להגיד אחרי זה, הייתי במקסיקו והייתי בתאילנד, הרי זה הקללה של קין, שיהיה נע ונד, לי מאוד טוב כאן ברוך השם, ואומר רבינו, שכמו שאנשים אוהבים להתפאר, הייתי כאן והייתי כאן, ככה צריך להתפאר, הייתי במסכת שבת והייתי במסכת פסחים, ויש מי שמתפאר: הייתי כמה וכמה פעמים בכל הש"ס.

שבע דף ליום, זה לא הרבה בכלל, מישהו הגיע ואמר לרבינו שהוא לומד בכל יום קי"ט דף ביום, ואמר לו רבינו זה מעט [מע"ט בגימטריא קי"ט], אבל תלמדו לכל הפחות שבע דף ליום, וכך תסיימו ש"ס בכל שנה, ואני אומר לכם את זה כשאתם כאן בישיבה, ויש לכם זמן, אבל אגיד לכם סוד בשקט, אל תספרו לאף אחד, גם אחרי החתונה אפשר לעשות את זה...

הייתי בשבת בקריה, ואברך שאל אותי אם הוא יכול להיכנס לכולל, אמרתי לו שאכתוב לו מכתב, לא רציתי לענות לו על המקום, כי סבא שלי הרה"צ ר' אלחנן טייטלבוים זצ"ל, שאל את הרה"ק מסאטמאר זי"ע אם הוא יכול להיכנס לכולל, והצדיק שאל אותו כמה הוא לומד, והוכיח לו שהוא יכול לעבוד שמונה שעות, ועדיין נשאר לו שמונה שעות ללימוד התורה, אפשר ללמוד המון שעות ביום בלי להיכנס לכולל.

האמת היא שלפי דרך הלימוד, לא צריכים הרבה שעות כדי להספיק הכל, ח"י פרקים משניות ויום תהלים, לוקח שעה, אחרי זה עוד שעה לשבע דפי גמרא, בדרך כלל זה לוקח פחות, אבל לפעמים יש מסכתות קשות ודפים ארוכים, ואחרי זה עוד שעה, ללימוד ליקוטי מוהר"ן ותיקוני זוהר, למי שמסיים כל חודש, ואחרי זה קצת מדרשים וזוהר, לא צריך הרבה שעות כדי להספיק הכל.

אל תהיו בטלנים, תשבו בצד ותתחילו

עולה להם כל כך החיים עצמם, מספיק להם מאה – מאה חמישים אלף דולר לשנה, ויש להם ברווח, וכל היום טרודים עם המחשבות, איפה להשקיע.

רבינו אומר שמי שנמצא בתאוות ממון, אפשר לראות את ה'מרה שחורה' על פניו, כדכתיב 'בעצבון תאכלנו', רואים את העצבות על הפנים, אנשים שקועים בכסף, כסף כסף, עד כדי כך שרבינו אומר בסיפורי מעשיות, שמכל התאוות אפשר לצאת, אבל שמע מהמלך שמתאוות הממון אי אפשר לצאת, ואין הכוונה שבאמת א"א לצאת מתאוות ממון, זה רק ביטוי כזה, והכוונה שקשה מאוד לצאת מזה, ורק על ידי הצדיק אפשר להינצל מכל דבר ואף מתאוות ממון, מי שנתקרב לרבינו, אבל בהתקרבות אמיתית זוכה לצאת מזה, צריך לקחת את ה'ליקוטי מוהר"ן, ולשפוך טוב את הלב.

אפשר לראות אנשים חשובים מאוד, אבל עושים כזה עסק מכסף, אומרים ככה בשקט, לפלוני יש כסף... ששש, רבונו של עולם, תשקיעו בגמרא, תשיר לעצמך קצת אביי ורבא, א מחיה, התנאים הקדושים והאמוראים הקדושים, כל כך טוב להשקיע בהם, אני לא עובד אצל עוז והדר, אבל כשמישהו עושה דבר טוב, מפרסמין עושי מצוה, ב'עוז והדר' הוציאו ש"ס כזה יפה, לא צריך כלום, רק קצת תמימות להאמין ברבינו, ולפתוח את הגמרא ולגרוס, לא צריך ישיבה, לא צריך מגיד שיעור, לא צריך חברותא, רק הגמרא ואיזה פינה בבית כנסת, וגורסים.

אני לא יודע אם הבחורים כאן בישיבה, יודעים להעריך את המקום כאן, כי הם יכולים לשבת וללמוד מתי שרוצים, בישיבות אחרות משגעים אותם, עכשיו נכנסים לשיעור, עכשיו יוצאים מהשיעור, ועכשיו הוא מחכה לחברותא, ועכשיו יש מבחן, רבינו נותן לנו ללמוד כל הזמן.

תצייתו לי ותקחו גמרא, תצאו לסייר בעולם הש"ס, תתחילו ברכות, יש אנשים שיש להם

ואחרי זה בתיקון חצות יש עוד פעם אשמנו ולדוד מזמור, האם חייבים להגיד פעמיים, אני לא זוכר מה מוהרא"ש ענה לו, אבל נראה לי שמוהרא"ש היה עונה לו, שאם מישהו הכניס מלח לדגים, האם הוא חייב להכניס גם במרק, ככה אני הייתי עונה לו... הרי כבר הכנסת היום מלח בדגים, למה צריך שוב במרק, מישהו אמר לי שכשהוא אומר תהלים, הוא מדלג את כל המזמורים שכבר אמר בתפילה ביום זה, וכיום שישי הוא לא אומר בתהלים, את המזמור של הודו לד' כי טוב, כי אומרים במנחה, והוא שאל אותי אם הוא יצא ידי חובה, אמרתי לו שיצא ידי חובה גם אם לא היה אומר כלום... אם הוא מחפש לצאת ידי חובה... לא כדאי לחפש חכמות, ואולי גם כאן בגמרא לא כדאי לעשות חכמות, ללכת לפי הסדר, מכות שבועות, ומי שרוצה יכול גם ללמוד שבועות בימי הספירה, אלו הדאגות שלי, מה יהיה אחרי פסח... יש אנשים שדואגים איפה ילכו לחופש בקיץ, אבל הדאגות שלי זה הגמרא, ברוך השם.

ללמוד, זה ישבור את היצר הרע, הרי בוער בכם התאוות, היצר הרע בוער כמו אש, תקחו את הגמרא ותשברו אותו.

- אנחנו מסיימים כאת לאכול קע"ז [גבינה], קע"ז דפים, ואחרי זה מתחילים מסכת סנהדרין, ומתן שכרה בצידה, שמסיימים סנהדרין בערב פסח, ומי שהוא בכור או שיש לו בכור, יוכל לסיים את זה בערב פסח, אני רוצה לשאול את הדיינים, אם מותר לשנות אחרי זה את הסדר, ולהתחיל שבועות לפני מכות, כי לפי הסדר יתחילו בערב פסח מכות, ואחרי זה יתחילו שבועות באמצע ספירת העומר, והרבה נוהגים ללמוד מסכת שבועות, בתחילת ספירת העומר, ולסיים בחג השבועות את כל מסכת שבועות, צריך לשאול אם חייבים ללמוד לפי הסדר, מכות שבועות, או שמותר הפעם להחליף את הסדר, אולי זה חכמות יתירות לעשות ככה.

- מישהו שאל את מוהרא"ש שהוא ראה בסידור 'עת רצון', שבקריאת שמע שעל המיטה אומרים 'אשמנו', וכן 'לדוד מזמור',
